Wychodzi raz w tygodniu. Kraków, dnia 8-go sierpnia 1936 r. Porto opłacone ryczałtem.

ROK XIX. Numer 25.

PRZEGLĄD KUPIECKI

ORGAN ZWIĄZKU STOWARZYSZEŃ KUPIECKICH MAŁOPOLSKI ZACHODNIEJ

Cena abonamentu:

Abonament kwartalny 4 zł
„ półroczny 8 zł
„ roczny 16 zł

Prenumeratę i ogłoszenia przyjmują wszystkie biura dzienników i ogłoszeń

Godziny urzędowe Redakcji od 6 do 7 wiecz. Rękopisów Redakcja nie zwraca.

Redakcja i administr. Kraków, Grodzka 43.
Telefon Nr. 132-67

Konto P. K. O. Nr. 400.342.

Ogłoszenia:

Wiersz milim. 1 szp. na okładce 40 groszy
Wiersz milim. 1 szp. na I str. okładki 60 groszy
Wiersz milim. 1 szp. w tekście 60 groszy
Cała strona okładki Zł 200 Pół strony okładki Zł 100
Ćwierć strony Zł 50 Ósma strony Zł 25
Cała strona w tekście Zł 450, Pół strony Zł 230
Ćwierć strony Zł 120 Jedna ósma strony Zł 60

Zarządzenia Komisji Dewizowej

Komisja dewizowa zezwoliła generalnie aż do odwołania: 1) zamieszkałym w kraju dzierżawcom i lokatorom nieruchomości, będącym własnością cudzoziemców, na płacenie wszelkich należności z tytułu najmu lub dzierżawy do rąk zamieszkałych w kraju administratorów, 2) administratorom zaś na opłacanie w kraju wszystkich podtaków, opłat i wydatków, związanych z administracją i konserwacją danej nieruchomości, na wypłacanie w kraju zaopatrzeń emerytalnych byłych pracowników; na czynienie nakładów, związanych z prowadzeniem gospodarstwa rolnego; na opłacanie w kraju odsetek i kapitału długów hipotecznych z tem, że jeśli wierzyciel jest cudzoziemcem zapłata nastąpić może jedynie na rachunek zablokowany wierzyciela. Zezwolenie to udzielone zostało pod warunkiem, że właściciel wyrazi zgodę na wpłacenie przez administratora pozostałej nadwyżki dochodów nad wydatkami we wskazanym przez niego banku dewizowym lub oddziele Banku Polskiego oraz, że administrator wpłacać będzie co miesiąc do tego banku nadwyżkę z ubiegłego miesiąca. Nie wolno administratorowi bez zezwolenia przekazać zagranicę lub wpłacić jakiejkolwiek sumy do rąk właściciela.

PRZEGLĄD KUPIECKI

ORGAN ZWIĄZKU STOWARZYSZEŃ KUPIECKICH MAŁOPOLSKI ZACHODNIEJ.

Rok XIX. **Kraków, dnia 8 sierpnia 1936** **Nr. 25.**

Czyżby zwrot w nastawieniu do płatników podatkowych?

(Uwagi na marginesie przemówienia Dyr. Depart. Dra Lubowickiego podczas Zjazdu Prezesów Izb Skarbowych).

Zawsze stoimy na stanowisku **konieczności** płacenia **właściwych podatków, propagujemy ideę lojalności podatkowej**, kierując się względami równomierności obciążenia. Domagamy się **słusznych** wymiarów podatkowych nakładanych zgodnie ze stosunkami poszczególnych przedsiębiorstw handlowych. Nikt nie płaci podatku z patrjotyzmu, każdy mniej lub więcej dotkliwie tę twardą konieczność odczuwa. Niemniej jednak każdy obywatel, korzystający z dóbr zorganizowanej społeczności, musi mieć świadomość, iż część swoich dochodów należy składać na ołtarzu dobra wspólnego. Bolesnem jest jednak, gdy obywatel stykając się na platformie świadczeń materjalnych ze swej strony z funkcjonarjuszami władzy wykonowczej **natrafia na nieufność, uprzedzenie. Często nastawienie** niedoświadczonych urzędników skarbowych jest tego rodzaju, że uważają za akt patrjotyzmu nakładanie jaknajwiększych podatków, bez oglądania się na słuszność i ściągalność **ich, nie kłopocząc się o katastrofalne** następstwa takich wymiarów „na wyrost". — Argumenty, **przytaczane przez zagrożonego takim wymiarem płatnika przed dokonaniem wymiaru,** zbywane są oświadczeniem **przedstawiciela władzy skarbowej; „argumenty te wytoczy pan w odwołaniu, będzie się wtenczas** bronił", odmawiając wniknięcia w stan faktyczny i w rzeczowe dowody, które mogłyby ewentualnie płatnika uchronić przed skutkami niesłusznego wymiaru, tj. przed koniecznością sporządzenia odwołania, za**trudnienia nim szeregu urzędników,** tymczasowego płacenia pod rygorem egzekucji nadmiernych sum i t. d. i t. d.

Dalszą bolączką jest sposób przygotowania tzw. materjału faktycznego i ustosunkowywania się do niego. Często odnosi się wrażenie, że organa wykonawcze przy zbieraniu materjałów postępują w myśl zasady: „ut aliquid fecisse videatur", robić, aby nie narazić się na dyscyplinarkę, aby pozornie przystosować się do wymogów ordynacji podatkowej. Podamy drastyczny przykład: jednym z najważniejszych materjałów dla ustalenia obrotu za rok 1935 był wynik tzw. **lustracji przedsiębiorstwa.** Kryterjum to — w zasadzie nader ważne — stwarzane było w sposób wprost **niewiarygodny. Urzędnik, przeważnie początkujący praktykant,** który nigdy nie zetknął się z handlem, który pojęcia nie ma o stosunkach, w nim panujących, tuż po ukończeniu Uniwerstetu lub Wyższego Studjum Handlowego, otrzymuje dziennie kilkanaście „kawał**ków do odrobienia" i wychodzi na miasto aby,.. lustro**wać. W czasie kilkuminutowej obecności w rozmaitego rodzaju, rozmiaru i charakteru sklepach i w trakcie wypełniania formularza protokolu błyskawicznie, proroczo orjentuje się w obrotach tego przedsiębiorstwa i „z całą dokładnością" ustala ich wysokość. Tego rodzaju „lustracje" stanowią nienaruszalny „dowód" dla wypośrodkowania wymiaru i rzadko zdarzy się referent wymiarowy, który zdecyduje się dezawuować swojego młodszego kolegę przez krytyczne odnoszenie się do jego apodyktycznych ustaleń protokolarnych. Ponieważ więc władze skarbowe przywiązują — zgodnie z przepisami ordynacji podatkowej — dużą wagę do lustracji, przeto powinna ona odbywać się wśród warunków takich, któreby dawały rękojmię nietylko objektywności, ale **fachowości, dokładności, gruntowności.** Taką zaś gwarancję dałoby przyciąganie bez**stronnych biegłych danych gałęzi handlu, opinja zrze**szeń gospodarczych i samorządu gospodarczego. Wśród dotychczasowych warunków odbywane lustracje nie osiągają celu objektywnego, lecz stanowią **wypaczenie tendencji** ustawodawcy.

Jedną jeszcze zasadniczą rzecz pragniemy poruszyć, której żaden płatnik zrozumieć nie może, która tak dotkliwie daje się odczuwać i tyle wywołuje **uczucia pokrzywdzenia.** Sprawą tą jest nierównomierność traktowania poszczególnych działów podatkowych. Podczas bowiem, gdy ściśle **przestrzegane** i dotrzymywane bywają wszelkie przepisy, tyczące się terminów **dokonywania wymiarów,** jakoteż najostrzejsze **zarządzenia egzekucyjne,** to nadal jak dotychczas

odraczane bywa **załatwianie odwołań, zażaleń, próśb i sprostowań.** Zasada: **„odwołanie nie wstrzymuje egzekucji"** jest najniebezpieczniejszą bronią w rękach **władzy skarbowej i najdotkliwszą krzywdą dla płatników.** Najwyższą wdzięczność zaskarbi sobie Minister Skarbu, który wyda zarządzenie (i bezwzględnie przestrzegał będzie jego wykonania), **aby każde podanie płatnika załatwionem zostało w prekluzyjnym terminie jedno lub dwumiesięcznym.** Szybkie — bez względu na jego wynik — załatwienie rekursu czy prośby **odciąży niepomiernie aparat administracyjny,** skutecznie przeciwdziała olbrzymiemu narostowi spraw i nieściągalnych zaległości, spowoduje prowadzenie agend a jour, wzmocni i utrwali autorytet władz i ogólne zaufanie do ich sprawności i bezstronności. Podniesie wiarę w społeczeństwie, że sprawność urzędu nie objawia się **tylko w nakładaniu podatków i ich egzekwowaniu,** ale także i w tej samej mierze przy dochodzeniu prawdy materjalnej, przy braniu pod ochronę obywatela, przy **uchylaniu mimowolnych krzywd** wymiarowych, przy uwzględnianiu jego słusznych zażaleń. **Frontem do płatnika!** powinno być hasłem naszego młodego urzędnika skarbowego, który wciąż mieć winien przed oczyma autorytet władzy, powierzającej mu część swych agend, który w trakcie wykonywania tej władzy państwowej pamiętać musi, że spełnia on wyższą funkcję, wymagającą od niego pełnej objektywności, bezwzględnej sprawiedliwości i dążności do pogodzenia twardych obowiązków przedstawiciela władzy publicznej z obowiązkami uczciwego, bezstronnego i objektywnego obywatela.

Poraz pierwszy z ust jednego z najwyższych przedstawicieli Władzy skarbowej, t. j. z ust Dyrektora Departamentu Min. Skarbu p. Dra Jerzego Lubowickiego padły — na konferencji Dyrektorów Izb skarbowych — słowa szczere, pełne odwagi, podyktowane wysoce rozwiniętem poczuciem obywatelskiem, troską zarówno o dobro Skarbu Państwa, jakoteż o **etykę społeczną,** Poraz pierwszy z ust takiego dygnitarza padły słowa nie dopingujące władze skarbowe tylko do bezwzględnego ściągania podatków, do rygorystycznego odnoszenia się do płatników, ale zalecenia i hasła, jakie od kilkunastu lat we formie pobożnych życzeń — czytać można na łamach prasy i na zgromadzeniach płatników podatkowych.

Miejmy nadzieję, że zjazd Dyrektorów Izb skarbowych jest zapoczątkowaniem nowej ery, nowego ustosunkowania się władz skarbowych do płatników. Zrealizowanie myśli i zaleceń p. Dyrektora Departamentu niewątpliwie przyczyni się **do uzdrowienia stosunków** w Państwie dla dobra społeczeństwa i wzmocnienia finansowego wszystkim nam najdroższej Rzeczy pospolitej Polskiej!

Dla uwiecznienia ważniejszych enuncjacji Pana Dyrektora Departamentu zamieszczamy poniżej kilka wyjątków:

Każda niewłaściwość w postępowaniu organów skarbowych obraża i uszczupla najcenniejszy kapitał społeczny, jakim jest moralność publiczna i zaufanie do administracji państwowej.

Skutki wymiarów nierealnych są tylko ujemne, szkodzą życiu gospodarczemu, na którem opierają się dochody skarbu, wytwarzają uzasadnione narzekania na administrację, powodują powstawanie papierowych zaległości, źle kształtują moralny stosunek obywatela do obowiązków publicznych.

Nic tak nie powoduje niezadowolenia, jak nierównomierne, a więc niesprawiedliwe opodatkowanie.

Wykonywanie lustracji przedsiębiorstw, właściwy dobór metod wymiarowych, wprowadzenie postępowania wyjaśniającego, od których zależy następnie ustalanie wymiarów w pewnych wypadkach nosi charakter raczej uczynienia zadość formalnym wymogom przepisów, aniżeli usiłowań do osiągnięcia właściwego celu.

Szczególne znaczenie przywiązuje Ministerstwo do właściwego podejścia przez władze skarbowe do

ksiąg handlowych, aby badanie i ocena ksiąg przez władze zachęcały coraz większą liczbę płatników do zakładania ksiąg — chcemy, by ocena ksiąg była objektywna i wysoce rzeczowa z wykluczeniem jakichkolwiek formalności.

Obowiązkiem każdego urzędnika skarbowego jest takt, rozwaga i objektywizm w ocenie faktów i w stosunkach osobistych z podatnikiem. Każdy podatnik bez względu na pozycję społeczną, tytuły, majątek, stosunki lub poglądy, winien znajdować w urzędzie skarbowym objektywne, uprzejme i życzliwe traktowanie oraz wszelką możliwą pomoc w postaci informacyj, wyjaśnień i wnikania w jego warunki osobiste.

Uczyć, tłumaczyć i przekonywać — jest naszym obowiązkiem.

Niedopuszczalne jest wykorzystywanie nieświadomości i bezbronności podatnika i nakładanie tą drogą ciężarów niesłusznych.

Błędy lub omyłki władzy skarbowej na niekorzyść podatnika winny być niezwłocznie prostowane z urzędu, a odpowiednie oświadczenia podatnika winny być przyjmowane ustnie do protokółu bez żądania podań.

Podatnik nie może być traktowany jako nieuczciwy i nielojalny już w samem założeniu, bądź też na podstawie domysłów lub informacyj, mogących budzić wątpliwość; należy go z zasady darzyć zaufaniem“.

Wymiary podatku dochodowego

Wymiar podatku dochodowego na 1935 r. przeprowadzony został poraz pierwszy na podstawie przepisów nowej ordynacji podatkowej. Wykazał on w porównaniu ze stanem poprzednim znaczny postęp.

Ministerstwo Skarbu poleciło w tych dniach, aby przy wymiarze podatku dochodowego na 1936 rok wszystkie urzędy skarbowe zastosowały wskazówki, zawarte w poprzednio wydanych w tej sprawie okólnikach i w oparciu o doświadczenie, zdobyte w roku ubiegłym, dążyły do zrealizowania jeszcze w szerszem rozumieniu zasadniczego postulatu ordynacji podatkowej, t. j. oparcia wymiaru na materjale faktycznym.

W b. roku obowiązują zatem w szczególności zawarte w powyższych okólnikach wskazówki, odnośnie należytego sporządzenia i wykorzystania list domniemanych płatników, skrupulatnego kompletowania materjałów wymiarowych, współdziałaniu płatników przy ustalaniu podstaw wymiaru, badania zeznań, ksiąg i dokumentów, składanych przez płatników i t. d.

Ustalenie dochodów na podstawie norm szacunkowych należy ograniczyć i stosować je dopiero jako środek ostateczny w wypadkach rzeczywistej trudności w ustaleniu podstawy wymiaru na podstawie ścisłych materjałów.

Przy ustalaniu norm średniej dochodowości z gruntów należy mieć na uwadze równomierność ustalonych norm nietylko pomiędzy poszczególnymi okręgami wymiarowymi jednej izby skarbowej, lecz również pomiędzy okręgami sąsiadujących ze sobą izb skarbowych o jednolitej glebie i warunkach ekonomicznych. W tym też celu sąsiadujące ze sobą izby przed ostatecznem ustaleniem norm winny porozumieć się ze sobą dla uzgodnienia przeciętnych stawek czynszów dzierżawnych.

Przy ustalaniu średniej dochodowości przedsiębiorstw handlowych, przemysłowych, zajęć przemysłowych oraz wolnych zajęć zawodowych również należy baczyć, aby rozpiętość stawek pomiędzy poszczególnymi okręgami jednej izby i pomiędzy poszczególnemi izbami nie była dla jednych i tych samych branż zbyt znaczna, wobec czego i w tym wypadku bardzo pożądane jest wzajemne porozumienie się ze sobą izb sąsiadujących.

Specjalną uwagę należy zwrócić na wymiar podatku dla płatników, którzy w r. 1935 opłacali ryczałtowany podatek przemysłowy od obrotu. Ze względu bowiem na okoliczność, że podatek ten był ustalany na podstawie przeciętnych obrotów lat ubiegłych, kwoty w ten sposób ustalonego obrotu nie mogą służyć za podstawę do ustalenia dochodów płatników na rok podatkowy 1936, to też podstawą wymiaru powinien być obrót, faktycznie osiągnięty w 1935 r., ustalony indywidualnie dla każdego płatnika.

Ustalenie obrotów dla celów wymiaru podatku dochodowego powinno się opierać na zebranych lub otrzymanych przez urzędy w 1935 r. materjałach podatkowych, na dokonanych w ciągu tego roku lustracjach przedsiębiorstw i na opinjach biegłych.

System powyższy należy również stosować w odniesieniu do płatników opłacających scalony podatek przemysłowy i w każdym wypadku ustalać specjalnie obrót przedsiębiorstwa, dokonany artykułami, podlegającymi scalonemu podatkowi.

Norm dla określenia średniej dochodowości nieruchomości budynkowych nie należy ustalać, natomiast należy w każdym wypadku ustalać podstawy wymiaru drogą zestawienia przedkładanych dowodów na przychody i rozchody nieruchomości. Jedynie w odniesieniu do budynków, położonych w małych miastach i w gminach wiejskich, w wypadkach niemożności ustalenia dochodu na podstawie ścisłych danych o przychodach i rozchodach, dopuszczalne jest stosowanie norm, które jednak wymagają uprzedniej aprobaty Ministerstwa Skarbu.

Jednocześnie Min. Skarbu wyznaczyło dzień 30-go września b. r., jako ostateczny termin ukończenia przez urzędy skarbowe wymiaru podatku dochodowego na 1936 r. zarówno dla osób nieprowadzących ksiąg, jak i prowadzących księgi.

Niewłaściwy sposób ustalania zaliczek kwartalnych

W myśl art. 36 ustawy o p. podatku przemysłowym przedsiębiorstwa, które miały za rok 1935 tzw. wymiar idywidualny, tzn. „nieryczałtowy“, opłacać mają w roku 1936 zaliczki we wysokości łącznej 80% wymiaru za rok 1935 wzgl. po 20% kwartalnie.

W przeważającej ilości wypadków płatnicy, którzy **podpadali pod ryczałt w roku 1935, podciągnięci** zostali pod ryczałt również na lata 1936 i 1937 na podstawie rozporządzenia z 10. lutego 1936. W wielu jednak wypadkach **nie doszło do porozumienia** między płatnikiem a władzą skarbową odn. ustalenia ryczałtu, we wyniku czego płatnik taki będzie w roku 1937 indywidualnie opodatkowany od obrotu z roku 1936. W międzyczasie jednak, tj. w ciągu r. 1936 musi on płacić zaliczki kwartalne na poczet podatku z tegoż roku.

Jak winny one być wypośrodkowane? Kwestję tę normuje rozporządzenie Min. Skarbu z 10 lutego w punkcie 2 §-fu 12 rozp. stanowiąc, że „dla przedsiębiorstw objętych w 1935 ryczałtem — podstawą obliczenia zaliczki na rok 1936 jest kwota podatku **ustalona przy wymiarze ryczałtu na rok 1935**“.

Na przepis ten zwracamy uwagę zainteresowanych z tego powodu, że ostatnio spotykamy się z postanowieniami władzy skarbowej, ustalającej zaliczki kwartalne **w dowolnej**, nadmiernej wysokości we wypadkach, gdy nie doszło do porozumienia między stronami zaiteresowanemi odn. ryczałtu na 1936 i 1937. Przeciw takim — niezgodnym z przepisami rozporządzenia postanowieniom — należy wnieść zażalenie w terminie 7-dniowym od dnia otrzymania postanowienia.

Przekazywanie należności za towary wysłane do W. M. Gdańska

Ponieważ się zdarza, że kupcy gdańscy przekazują pieniądze bez pośrednictwa banków dewizowych i na skutek tego nie mogą następnie uzyskać zaświadczenia o zaofiarowaniu waluty do skupienia, donosimy uprzejmie, że:

1) wszelkie przekazy za towar wysłany do W. M. Gdańska, uskuteczniać należy wyłącznie za pośrednictwem gdańskich oddziałów polskich banków, względnie Polskiej Kasy Rządowej w Gdańsku lub banków gdańskich do central tych banków w Polsce, względnie innych oddziałów tychże banków w Polsce, które są bankami dewizowemi. Przekazy takie muszą nadejść w „złotych wolnych” lub w dewizach.

2) należności za eksport towarów do W. M. Gdańska *nie wolno* rozliczać za pośrednictwem „Rachunków Gdańskich” (Daki-Konti), to znaczy, że za przekazy z „Rachunków Gdańskich” *nie będą* banki dewizowe wystawiać zaświadczeń walutowych na dostarczoną walutę eksportową.

Niestosujący się do wyżej wymienionych przepisów dewizowych narażają się na odmowę udzielenia zaświadczenia dewizowego i na konieczność ponownego odprowadzenia walut.

P. T. Abonenci „Przeglądu Kupieckiego“ oraz Członkowie Krak. Stowarzyszenia Kupców mogą otrzymać zniżki do kinoteatru „Wanda“ w Adm. „Przeglądu Kupieckiego.„

Księgowanie tranzakcyj komisowej sprzedaży

W Ministerstwie Skarbu odbyła się konferencja **z przedstawicielami Izb Przemysłowo - Handlowych i** Związku Księgowych w Polsce w sprawie ustalenia zasad księgowania przez komisantów transakcyj komisowej sprzedaży.

Sprawa ta była badana przez specjalne komisje izb przemysłowo-handlowych, oraz omawiana była na pierwszej konferencji w Ministerstwie Skarbu, na której ustalono główe zasady prowadzenia ksiąg w przedsiębiorstwach komisowych. Na podstawie tego ustalenia zwyczajów i zasad księgowania transakcyj komisowej sprzedaży Ministerstwo Skarbu będzie mogło ujednostajnić przepisy podatkowe, dotyczące komisantów.

Wyniki tej pierwszej konferencji posłużyły do opracowania projektu norm prawnych w zakresie księgowości komisantów i projekt tych norm przesłany został Związkowi Izb Przemysłowo-Handlowych dla ostatecznego wydania o nim opinji, przed oficjalnem opublikowaniem tego projektu w formie okólnika. Obecnie na drugiej konferencji w Ministerstwie Skarbu ustalono zasadnicze poglądy, że rachunkowość komisanta powinna ujawniać wszelkie dokonane przez niego interesy handlowe, oraz stan własnego i powierzonego komisantowi majątku.

Ministerstwo Skarbu ustalone przez konferencję zasady zamierza podać do stosowania podległym urzędom skarbowym, co przyczyni się niewątpliwie do usunięcia wielu nieporozumień na tle interpretowania zbyt ogólnych przepisów ustawowych, oraz niedość skrystalizowanych zwyczajów handlowych w dziedzinie sprzedaży komisowej.

KSIĘGOWANIE TRANZAKCYJ SPRZEDAŻY W PRZEDSIĘBIORSTWACH DETALICZNYCH.

Komisja Szacunkowa uznala księgi handlowe za prawidłowe. Instancja odwoławcza, na skutek sprzeciwu przewodniczącego, uznała księgi za nieprawidłowe, podając w motywach, iż powodem zdyskwalifikowania ksiąg jest brak dowodów na zakup towarów spożywczych oraz brak dowodów na sprzedaż towarów, wyszczególniających ilość i rodzaj sprzedanego towaru.

Najwyższy Trybunał Administracyjny, rozpoznając tę sprawę zważył, co następuje:

Jak już NTA orzekł i uzasadnił (wyrok z dnia 26 września 1934 r. l. rej. 1957/32), zapisy w księgach buchalteryjnych na rachunku zakupu towarów, uwidocznione w księdze pomocniczej zakupów i poparte odpowiedniemi dokumentami wydatkowemi, odpowiadają wymogom prawidłowego księgowania nawet w braku poszczególnych faktur dostawców.

W niniejszej sprawie firma skarżąca stwierdziła, że posiadała na wszystkie tranzakcje zakupu dowody, jednakże co do części pozycyj księgowanie nastąpiło na podstawie faktur, zawierających tylko dane o ilości i rodzaju towaru, nie uwidoczniających jednak wszystkich wprowadzonych do ksiąg handlowych momentów umownych (cena, warunki pokrycia). NTA. uznał, że stanowisko władzy byłoby słuszne, gdy dane faktyczne, nieujawnione w dowodach dostawy, nie mogły zostać ustalone na podstawie innych materjałów, w szczególności, o ile chodzi o wysokość ustalonej ceny kupna, na podstawie odpowiednich dokumentów wydatkowych.

Co się tyczy dalszego powodu dyskwalifikacji ksiąg — brak dowodów na sprzedaż towarów, wyszczególniających ilość i rodzaj sprzedanego towaru, NTA. przyjął, że ze względu na trudności techniczne, istniejące przy tego rodzaju handlu (artykuły spożywcze), obejmującym drobne pozycje najrozmaitszych towarów, prowadzenie zestawienia utargów dziennych, obejmujących szczegóły każdej tranzakcji zosobna, byłoby nawet w wielu wypadkach wprost niemożliwe (l. rej. 4968/33).

Rejestracja należności za wywóz dokonany bez zaświadczeń walutowych.

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 14 maja 1936 roku o obowiązku zgłoszenia i zaofiarowania do skupu należności za sprzedane zagranicę towary przewiduje, iż eksporterzy, którzy dokonali wywozu bez zaświadczeń walutowych, winni złożyć w Polskiem Towarzystwie Handlu Kompensacyjnego wykaz należności, płatnych po 26 kwietnia 1936 r. Rozporządzenie to przewiduje jako termin złożenia wykazu tych należności dzień 30 czerwca 1936 r.

Dotychczas tylko nieznaczna część eksporterów obowiązku tego dopełniła. W związku z tem należy przypomnieć, że eksporterzy winni zgłosić należności w Polskim Towarzystwie Handlu Kompensacyjnego bezpośrednio lub za pośrednictwem instytucyj, upoważnionych do doręczania zaświadczeń walutowych, wypełnić zgłoszenie wywozowe o treści podanej w zarządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu z 15-go maja 1936 roku. Zgłoszenia te nabyć można w Polskim Towarzystwie Handlu Kompensacyjnego lub w instytucjach, upoważnionych do doręczania zaświadczeń walutowych w cenie groszy 5 za 1 egzemplarz. Do takiego zgłoszenia eksporter, który posiada więcej, niż jedną należność zagraniczną, może dołączyć wykaz należności.

Z chwilą nadejścia terminu płatności, eksporter zwraca się do banku dewizowego z prośbą o potwierdzenie zaofiarowania waluty do skupu na egz. V. kompletu „zgłoszenia wywozowe“. Przy zgłoszeniu się do banku dewizowego eksporter winien podać numer kolejny nadany przez instytucję, w której złożył zgłoszenie wywozowe.

Jeżeli bank dewizowy odmówi potwierdzenia zaofiarowania waluty do skupu z tego względu, że sposób pokrycia otrzymanego z zagranicy nie jest przewidziany instrukcją Komisji Dewizowej, w takim razie eksporter winien przesłać odpowiednie dokumenty, stwierdzające uzyskanie pokrycia za wywieziony towar Centrali Polskiego Towarzystwa Handlu Kompensacyjnego.

Jeżeli sprzedaż dewiz otrzymanych z zagranicy nastąpiła przed 20 kwietnia 1936 r., t. j przed wejściem w życie przepisów dewizowych, eksporter winien postarać się o potwierdzenie zaofiarowania dewiz bankowi dewizowemu, a następnie udowodnić odpowiedniemi dokumentami w Centrali Polskiego Towarzystwa Handlu Kompenzacyjnego, że otrzymane z zagranicy dewizy dotyczyły danego wywozu.

Kronika.

Do Kupiectwa Żydowskiego

Naczelny Wódz i Generalny Inspektor Sił Zbrojnych Gen. Edward Śmigły-Rydz wezwał ogół obywateli do współdziałania z Rządem, wysuwając na czoło zagadnień obronę kraju.

W ciężkich chwilach, przeżywanych w Polsce przez ludność żydowską, mocne słowa Wodza, skierowane do wszystkich obywateli bez różnicy wyznania czy narodowości, były jedynym nieomal promieniem nadziei, iż w Polsce sprawiedliwość i zgoda muszą przełamać złowrogie hasła nienawiści.

Jako wierni synowie tej ziemi, całkowicie z losami Polski związani, jaknajgłębiej szczęścia dla naszego kraju pragnący, musimy godnie odpowiedzieć na wezwanie Wodza.

Odpowiedź nasza nie może polegać na pojedyńczych czynach, ale musi stać się potężnym nakazem serca i rozumu, powszechnym obowiązkiem sumienia uświadomionego obywatela Kraju.

Wezwanie do wzmożenia obronności Kraju w dobie dzisiejszej oznacza: wysiłek zbiorowy wszystkich obywateli, rozłożony na pewien okres czasu, wysiłek, który wraz z całem społeczeństwem będzie chętnie i szczerze przez nas podjęty, oznacza również aktywizację życia gospodarczego Kraju, dla której zgłosić musimy jednolitą wolę naszą i jednolity front.

W tej oto szczytnej intencji wzywamy Ogół Kupiectwa Żydowskiego, by zgodnie ze słowami Wodza „Polskę podciągnąć wyżej, by w gronie potęg tego świata należne zajęła miejsce“.

Kupcy Żydowscy! W wielkiej akcji na rzecz Obrony Kraju niech nikogo nie zabraknie!

PREZYDJUM I WYDZIAŁ KRAKOWSKIEGO STOWARZYSZENIA KUPCÓW.

Z IZBY PRZEM. HANDLOWEJ W KRAKOWIE.

W związku z zamierzonem wstrzymaniem przez Ministerstwo Komunikacji biegu pociągu motorowo-ekspresowego Nr. Mt E 601 Kraków—Krynica z dniem 27 z. m. **zwróciła się Izba przemysłowo - handlowa** w Krakowie do Ministerstwa z prośbą o cofnięcie z uwagi na pełny sezon wakacyjny powyższego zarządzenia i **utrzymanie biegu powyższego pociągu, przy**najmniej do dnia 15. sierpnia b. r.

O ile codzienne kursowanie tego pociągu byłoby niemożliwe — Izba prosiła o uruchomienie go w dnie świąteczne, przedświąteczne i poświąteczne.

* * *

Izba przemysłowo-handlowa w Krakowie wystosowała telegram do Pana Ministra Przemysłu i Handlu Antoniego Romana z prośbą o nie przenoszenie z Krakowa Okręgowego Urzędu Górniczego.

Równocześnie w tej samej sprawie interwenjowało u Pana Wojewody Krakowskiego Michała Gnoińskiego **Prezydjum Izby w osobach pp. Eugenjusza Jukubowskiego** i Inż. Leona Skarżeńskiego.

* * *

IZBA PRZEMYSŁOWO-HANDLOWA W KRAKOWIE KU CZCI Ś. P. GENERAŁA GUSTAWA ORLICZ - DRESZERA.

W dniu pogrzebu ś. p. Generała Gustawa Orlicz-Dreszera, 20 lipca b. r. Prezydjum Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie pod przewodnictwem Prezesa Inż. Jana Brzozowskiego na wniosek urzędującego Wiceprezesa Eugenjusza Jakubowskiego, uchwaliło jednomyślnie wpłacić na rzecz Ligi Morskiej i Kolonjalnej na Fundusz Obrony Morskiej kwotę zł. 200.—, celem uczczenia pamięci Generała Gustawa Orlicz-Dreszera, wielce zasłużonego Prezesa Ligi Morskiej i Kolonjalnej.

* * *

Izba przmysłowo-hndlowa w Krakowie zawiadamia, że Ministerstwo przemysłu i handlu zarządziło, iż pozwolenia przywozu z datą 1. sierpnia b. r. i późniejszą na towary zakazane od dnia 13. maja b. r. będą zaopatrywane w klauzule odnośnie **drogi transportu**, świadectw pochodzenia pośrednich, względnie bezpośrednich w sposób analogiczny, jak pozostałe towary, w zależności od kierunku przywozu.

* * *

Jak doszło do wiadomości Izby, od pewnego czasu **począł szerzyć się zwyczaj, polegający na tem, że** odbiorcy zwracają się do dostawcy przy dostawach

towaru z żądaniem udzielania cichych bonifikat w formie udzielania personelowi odbiorcy pewnych premij od obrotu.

Powyższe zjawisko, podrywając zasady należytej ścisłej kalkulacji cen, demoralizuje personel pomocniczy w handlu, który niejednokrotnie mógłby doradzać towar jakościowo gorszy, lecz pochodzący od dostawcy, który udziela temu personelowi większej prowizji obrotowej.

Poza tem działalność tego rodzaju doprowadza do wzajemnego przelicytowywania się dostawców, którzy niejednokrotnie ze względu na opłacalność dostawy mogliby wkalkulowywać udzielone personelowi bonifikaty w cenę towaru wskutek czego kupcy uzyskiwaliby gorsze warunki.

W związku z powyższem Krak. Stow. Kupców wzywa członków, by, zaniechali wyżej wspomnianej praktyki, o ile była ona dotąd stosowana, jako **szkodliwej tak dla dostawców jak i konsumentów.**

Dnia 25-go lipca 1936 r. odbyło się w Centrali PKO. w Warszawie 30-te z rzędu losowanie książeczek na premjowane wkłady oszczędnościowe Serji II-giej.

Po zł. 1.000.— otrzymują właściciele następujących książeczek:

50.098	64.449	84.387	102.736
50.234	65.619	84.701	102.991
50.745	65.740	85.453	103.182
51.201	66.233	85.489	104.111
52.078	67.089	86.685	104.270
52.723	68.548	88.159	104.780
53.230	68.745	88.258	104.825
54.172	70.466	88.480	106.178
54.242	70.844	88.743	106.408
55.481	71.283	90.514	107.306
56.524	71.745	91.284	108.052
56.526	75.772	91.335	108.151
56.579	76.872	91.655	112.214
59.253	76.966	95.690	113.386
59.285	77.730	96.146	113.564
59.811	78.472	96.483	114.160
60.053	78.671	98.465	114.953
60.727	80.340	100.050	115.923
61.364	80.516	100.178	117.377
62.214	82.164	100.829	117.669
63.403	83.963	101.662	117.792
64.192	84.283	102.455	118.198

i 118.636

Książeczki premjowane Serji II-giej wylosowane 25-go kwietnia b. r., a niezrealizowane Nr 77.595 i 81.202.

ZNIESIENIE PRZEZ POLSKĘ SANKCYJ ANTYWŁOSKICH.

Jak wiadomo, Rada Ministrów uchwaliła zniesienie sankcyj włoskich. Zgodnie z deklaracją, złożoną przez Ministra Becka w Genewie przewodniczącemu Rady Ligi Narodów, nastąpi w ciągu najbliższych dni formalne wykonanie powyższej uchwały. Z chwilą ukazania się w „Dzienniku Ustaw" tekstu uchwały Rady Ministrów w odniesieniu do sankcyj antywłoskich, oraz dekretu Prezydenta R. P., który zawierał postanowienie o zakazie udzielania kredytów finansowych Italji, poszczególne Ministerstwa wydadzą podległym sobie urzędom rozporządzenie o uchyleniu poprzednich zarządzeń, odnośnie sankcyj.

Ze względu na system kontroli dewiz, istniejący w obu krajach, brak claeringowego rozrachunku między Italją a Polską, mógłby, po wznowieniu nieskrępowanego obrotu towarowego polsko-włoskiego przyczynić się do „zamrażania" obustronnych należności.

To też należy przypuszczać, że aż do chwili przeprowadzenia rokowań o układ clearingowy polsko - włoski odbywać się będą między obu krajami tranzakcje wymienne indywidualnie tak, aby import towarów do jednego kraju pokrył wartość eksportu do drugiego.

W kołach gospodarczych sądzi się, że po zniesieniu przez Polskę sankcyj antywłoskich cała sprawa wymiany gospodarczej między obu krajami wymagać będzie zasadniczego uregulowania.

Wydawnictwa.

„POLITYKA GOSPODARCZA". Wyszedł z druku Nr. 19/20 dwutygodnika „Polityka Gospodarcza" z dn. 31 lipca. Numer ten zawiera: artykuł wstępny Stanisława Lauterbacha, p. t.: „Rekonstrukcja ceny", pracę Ignacego Matuszewskiego, p. t.: „Warunki rozwoju przemysłu przetwórczego w Polsce" oraz artykuł Jana Parandowskiego, p. t. „Państwo Dioklecjana", wykazujący analogję w sposobie gospodarczego myślenia epoki Dioklecjana i dzisiejszej. W dziale „Varia" znajdujemy: polemikę z „nową polityką gospodarczą" „Gazety Polskiej", a dalej notatki, p. t.: „Reforma rolna", „Zdolność wytwórcza przemysłu", „Rzemiosło i przemysł", „Kupcy rejestrowi" i „Opłaty sądowe a ochrona wierzyciela". Numer zamyka interesujący przegląd prasy zagranicznej, poświęcony przeważnie sprawom polityki walutowej.

Nowe prawo wekslowe i czekowe

Przypominamy, iż w dniu 1-go lipca 1936 roku wchodzi w życie nowe prawo wekslowe i czekowe, ogłoszone w Nr. 37 Dziennika Ustaw R. P. z 1936 r., pierwsze pod pozycją 282, drugie pod pozycją 283.

Nowemu prawu wekslowemu i czekowemu podlegają weksle i czeki, wystawione w dniu 1 lipca 1936 r. lub później. Weksle i czeki wystawione przed tym dniem podlegają dotychczas obowiązującemu prawu.

Nowe prawo wekslowe nie zawiera odmiennych postanowień w zakresie spraw, wkraczających w dziedzinę codziennej praktyki. Pozwalamy sobie jednak zwrócić uwagę na następujące postanowienia:

Weksel, opiewający na walutę zagraniczną, o ile niema zastrzeżenia zapłaty rzeczywistej w walucie zagranicznej, może być przez dłużnika zapłacony w walucie krajowej podług jej wartości w dniu płatności. Jeżeli jednak dłużnik dopuścił się zwłoki, posiadacz może żądać zapłaty sumy wekslowej w walucie krajowej według swego wyboru, albo podług jej kursu w dniu płatności, albo podług jej kursu w dniu zapłaty (vide art. 41 prawa wekslowego).

Prawo czekowe obowiązujące od dnia 1-go lipca 1936 r. wprowadza szereg zmian w dotychczasowym stanie rzeczy. Najważniejsze z nich są następujące:

Indos, umieszczony na czeku na okaziciela, zobowiązuje indosanta według przepisów o zwrotnem poszukiwaniu (vide art. 20 prawa czekowego). Jeśli przeto ktoś indosuje czek na okaziciela, musi się liczyć z tą konsekwencją, że w razie niezapłacenia czeku będzie zmuszony uiścić niezapłaconą sumę czekową wraz z odsetkami i kosztami.

Według art. 28 prawa czekowego, czek przedstawiony do zapłaty przed dniem wskazanym jako data wystawienia, jest płatny w dniu przedawnienia (vide art. 28 prawa czekowego).

W ten sposób praktycznie biorąc swoje znaczenie czeki postdatowane, t. zn. czeki, których data wystawiona jest późniejsza, aniżeli data wręczenia czeku.

Oznaczono w następujący sposób terminy przedstawienia czeku do zapłaty.

Czek, wystawiony i płatny w tym samym kraju powinien być przedstawiony do zapłaty w ciągu dni dziesięciu.

Czek, wystawiony w innym kraju, niż ten, w którym jest płatny, powinien być przedstawiony w ciągu dni dwudziestu, bądź to siedmdziesięciu dni, zależnie od tego, czy miejsce wystawienia i miejsce płatności znajdują się w tej samej, czy w różnych częściach świata.

Dniem początkowym oznaczonym wyżej terminów jest dzień, wskazany w czeku, jako data wystawienia (art. 29 prawa czekowego).

Czek wystawiony na walutę zagraniczną, jeżeli nie było zastrzeżenia zapłaty rzeczywistej w walucie zagranicznej, można zapłacić w walucie krajowej, podług jej wartości w dniu zapłaty. Jeżeli czek nie został zapłacony za przedstawieniem, posiadacz może żądać zapłaty sumy czekowej w walucie krajowej według swego wyboru, albo podług jej kursu w dniu przedstawienia, albo podług jej kursu w dniu zapłaty (vide art. 36 prawa czekowego).

Odsetki od sumy czekowej przy czekach, wystawionych i płatnych poza Polską, wynoszą 6 od sta (vide art. 45 i 46 prawa czekowego).

Zwiększono karę za wystawienie czeku bez pokrycia. Obecnie przepis karny brzmi, jak następuje:

Kto wystawia czek, nie mając u trasata potrzebnego funduszu do rozporządzenia, lub po wystawieniu czeku rozporządza pokryciem, jeżeli skutkiem tego zapłata czeku nie nastąpiła,

podlega karze więzienia do 2 lat i grzywny lub aresztu do 2 lat i grzywny.

Jeżeli sprawca działał nieumyślnie, podlega karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 5.000 złotych (art. 61 prawa czekowego).

W związku z zasadą art. 28 prawa czekowego (dotyczącego czeków postdatowanych) sankcja karna nabiera szczególnego znaczenia.

Zmiana przepisów dewizowych

Jak wiadomo, w Dzienniku Ustaw Nr. 32 z dn. 27 kwietnia r. b. ukazało się rozporządzenie ministra skarbu z dnia 26 kwietnia r. b. o obrocie pieniężnym z zagranicznemi i krajowemi środkami płatniczemi. Rozporządzenie w oparciu o art. 22 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z tegoż dnia ustaliło szczegółowe przepisy dewizowe.

Obecnie ukazało się nowe rozporządzenie ministra skarbu z dn. 24 lipca r. b. (Dziennik Ustaw R. P. Nr. 57, poz. 419), które wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia r. b. i zastąpi tracące z tym dniem moc obowiązujące rozporządzenie z dn. 26 kwietnia r. b.

Nowe rozporządzenie ministra skarbu w dużej swej części powtarza przepisy rozporządzenia z dn. 26 kwietnia, wzgl. wprowadza nieznaczne tylko zmiany, które albo mają charakter redakcyjny, albo też narzuciły się już w praktyce w ciągu trzech miesięcy wykonywania reglamentacji dewizowej.

Wśród zmian tych wyliczyć należy pewne zwiększenie zakresu funkcji Komisji Dewizowej, gdyż np. niektóre zezwolenia, udzielane przedtem przez Bank Polski, w myśl nowych przepisów są udzielane przez Komisję Dewizową.

Wymienić również należy wstawienie nowego paragrafu, na którego podstawie „wykonywanie dyspo-

zycyj cudzoziemców co do papierów procentowych i dywidendowych oraz kuponów od takich papierów, złożonych przez nich na przechowanie u osób fizycznych i prawnych, mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w kraju — jest bez zezwolenia zabronione". Inny przepis (§ 11) postanawia, że weksle i czeki, wysyłane zagranicę na podstawie generalnego lub specjalnego zezwolenia Komisji Dewizowej, powinny być przed wysłaniem opatrzone przez bank dewizowy przewidzianą w zezwoleniu na wysłanie adnotacją. Dotychczas adnotacją tą opatrywał weksle i czeki Bank Polski. — § 14, mówiący o rachunkach cudzoziemców w bankach dewizowych, wylicza obok rachunków wolnych i zablokowanych również rachunki inne, (specjalne). Ustęp 2 tegoż paragrafu jest nowy i dotyczy rachunków, jakie inne osoby fizyczne i prawne w kraju prowadzą dla cudzoziemców, z którymi mają rozliczenia pieniężne z obrotów towarowych lub innych tytułów. Prowadzenie tych rachunków nie uwalnia od obowiązku uzyskania wymaganego zezwolenia na same czynności, będące treścią księgowania. Księgowanie nie może prowadzić do kompensaty należności wzajemnych, jeżeli na ich skompensowanie nie uzyskano zezwolenia. — § 19 poświęcony obowiązkowi zaofiarowania należności zagranicznych do skupu, został rozszerzony, w związku z czem traci moc obowiązującą § 1 rozporządzenia ministra skarbu z dnia 14 maja br. o obowiązku zgłoszenia i zaofiarowania do skupu należności za sprzedane zagranicę towaru.

Najważniejszej zmianie uległ rozdział IV, poświęcony wywozowi zagranicę środków płatniczych, walorów i książeczek oszczędnościowych. Zmiana ta dotyczy przedewszystkiem obniżenia ze zł. 500 do zł. 200 maksymalnej sumy środków płatniczych, dozwolonej do wywozu zagranicę bez specjalnego zezwolenia. Jednocześnie z 50 do 100 zł. obniżono sumę, którą mają prawo przenieść każdorazowo zagranicę osoby, przekraczające granicę na podstawie przepustek granicznych, kart cyrkulacyjnych i t. p.

Zważywszy na wagę tych przepisów, podajemy § 12 w obszernem streszczeniu:

Wywóz zagranicę krajowych i zagranicznych środków płatniczych dozwolony jest bez specjalnego zezwolenia do wysokości równowartości 200 zł. (dotychczas 500 zł.) na każdą osobę, legitymującą się osobnym paszportem zagranicznym, lub na jeden paszport zagraniczny. Osoba, uprawniona do wielokrotnego przejścia granicy, nie może wywieźć w ciągu jednego miesiąca kalendarzowego więcej, niż równowartość 200 zł. (dotychczas 500 zł.). Zasady powyższe nie mają zastosowania w wypadkach, kiedy Komisja Dewizowa ustanowiła normy odrębne, określające zarówno rodzaje, jak i wysokość kwoty środków płatniczych, dozwolonych do wywozu bez specjalnego zezwolenia przy wyjeździe do określonych krajów. Osoby, przekraczające granicę na podstawie przepustek granicznych, kart cyrkulacyjnych i t. p., mają prawo przenieść każdorazowo zagranicę sumę, odpowiadającą równowartości 10 złotych (dotychczas jednorazowo 50 zł. w ciągu miesiąca zaś do 250 zł.). Osoby, uprawnione do przekroczenia granicy na podstawie legitymacji członkowskich związków turystycznych, mają prawo przenieść każdorazowo zagranicę sumę, odpowiadającą równowartości 50 zł., łącznie jednak w ciągu miesiąca kalendarzowego nie więcej, jak równowartość 100 złotych. Z powyższych uprawnień mogą korzystać tylko osoby fizyczne nie będące cudzoziemcami, jeżeli przekraczają granicę w miejscach do tego przeznaczonych i zgłaszają całkowitą wywożoną kwotę środków płatniczych organom celnym lub granicznej kontroli skarbowej. Do wywozu środków płatniczych na kwoty wyższe, niż wyżej wymienione, jak również do wywozu papierów procentowych i dywidendowych, kuponów od takich papierów oraz książeczek oszczędnościowych, wymagane jest zezwolenie Komisji Dewizowej. Osoba fizyczna, nie będąca cudzoziemcem, o ile posiada takie zezwolenie, może jednocześnie wywieźć oprócz środków płatniczych, walorów i książeczek oszczędnościowych, wymienionych w zezwoleniu, również kwotę dozwoloną do wywozu, w myśl pierwszych ustępów omawianego paragrafu, jeżeli w zezwoleniu inaczej nie zastrzeżono. Osoby, przekraczające granicę, obowiązane są zgłosić organom celnym, a na granicy polsko - gdańskiej — granicznej kontroli skarbowej: przy wyjeździe z kraju: całkowitą kwotę wywożonych środków płatniczych, jak również złota, papierów procentowych i dywidendowych, kuponów oraz książeczek oszczędnościowych, a przy wjeździe do kraju — złota, papierów procentowych i dywidendowych oraz kuponów od takich papierów, przywożonych do Polski.

Przepisy te w nowem brzmieniu nie zawierają przepisu, na którego podstawie osoby, wyjeżdżające na obszar W. M. Gdańska, o ile legitymowały się zwyczajnym dowodem osobistym, miały prawo wywieźć każdorazowo bez zezwolenia sumę, stanowiącą równowartość 100 zł., łącznie jednak w ciągu miesiąca kalendarzowego nie więcej, jak równowartość 500 zł.

Jak wyżej zaznaczono, nowe przepisy wchodzą w życie z dniem 1 sierpnia b. r., a równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie ministra skarbu z dnia 26 kwietnia b. r. oraz § 1 rozporządzenia ministra skarbu z dnia 14 maja b. r.

Wydawca Za Krak. Stow. Kupców: Samuel Schechter. Redaktor odpow. N. Józef Haller
Drukarnia Józefa Fischera, Kraków Grodzka [62.] Telefon 104-12.